

Sygn. akt VI ACa 34/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Jolanta Pyźlak

Sędziowie: SA Jacek Sadowski

SO del. Joanna Mrozek (spr.)

Protokolant: Izabela Nowak

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa T. A.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 12 października 2015 r.

sygn. akt XXV C 1440/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od T. A. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 34/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 2 sierpnia 2013 r. powód T. A. domagał się zasądzenia od pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwoty 100.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lipca 2013 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości położonej przy ul. (...) w miejscowości O., w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości w następstwie ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Wyrokiem z dnia 12 października 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w punkcie 1 oddalił powództwo T. A. przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W. o zapłatę, w punkcie 2 zasądził od T. A. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 7.003,63 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i w punkcie 3 nakazał Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w W. wypłacenie Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W. kwoty 613,37 zł tytułem zwrotu nadpłaconej zaliczki na wynagrodzenie biegłego sądowego.

Na podstawie złożonych przez strony dokumentów, opinii biegłych z zakresu wyceny nieruchomości T. G. i z zakresu akustyki M. T. Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

T. A. od 2009 r. jest współwłaścicielem w(...) części nieruchomości gruntowej położonej przy ul. (...) w miejscowości O., stanowiącej działkę ewidencyjną o numerze (...), dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w P. księga wieczysta nr (...). (...) istnieje od 1934 roku i jest największym międzynarodowym portem lotniczym w Polsce, którego działalność wywołuje natężenie hałasu i zanieczyszczenie środowiska (bezsporne).

Rozporządzeniem nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Wojewoda (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się strefę ograniczonej zabudowy mieszkaniowej (strefa (...)), w której znajdowała się nieruchomość stanowiąca współwłasność powoda. W obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się: 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia). W strefie (...)dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. W obszarze ograniczonego użytkowania wprowadza się wymagania techniczne dotyczące budynków, w szczególności w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów. Rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...), co nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2007 roku.

Uchwałą nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Sejmik Województwa (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., którego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W.. W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się dwie strefy:(...), której granicę zewnętrzną wyznacza izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica lotniska i (...), której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy (...). W strefie (...): a) zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej. W uchwale określono ponadto wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania, w szczególności wskazano, że w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach. Powyższa uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) w dniu 20 lipca 2011r. (Dz. Urzędowy nr 128 poz. 4086), czyli z dniem 4 sierpnia 2011 roku. Nieruchomość powoda znajduje się w strefie (...).

Sąd ustalił, że ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości powoda na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. nie spowodowało zmniejszenia wartości nieruchomości powoda z uwagi na sąsiedztwo (...) im. (...) w W.. Na nieruchomości powoda występuje przekroczenie dopuszczalnych normatywnych poziomów hałasów. Powód wezwał pozwanego do zapłaty dochodzonego odszkodowania w piśmie z dnia 5 lipca 2013 roku.

Sąd nie dał wiary opinii biegłej z zakresu wyceny nieruchomości K. D. w zakresie w jakim biegła wskazała, że wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr(...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku spowodowało zmniejszenie wartości nieruchomości powoda z uwagi na sąsiedztwo (...) im. (...)

w W., ponieważ nie uwzględniła faktu ustanowienia na nieruchomości powoda obszaru ograniczonego użytkowania już uprzednio w 2007 roku. Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii prof. B. R., stanowiącej prezentację poglądu prawnego w kwestii stosowania aktu prawa miejscowego.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie powoda oparte na podstawie przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska jest roszczeniem zgłoszonym po upływie dwuletniego terminu określonego w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, natomiast w oparciu o treść art. 435 k.c. powód nie udowodnił, aby funkcjonowanie przedsiębiorstwa strony pozwanej wywoływało dla nieruchomości powoda jakikolwiek inne ujemne następstwa niż te, które stały się podstawą utworzenia przedmiotowego obszaru ograniczonego użytkowania. Rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, wobec czego dwuletni termin należy liczyć od dnia 24 sierpnia 2007 roku. Zdaniem Sądu ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, w związku z którym pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że skutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w związku 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym hałas, co jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania.

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., tj. w dniu 24 sierpnia 2007 roku, art. 135 ust 2 ustawy Prawo ochrony środowiska wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 51 ustawy, tworzy wojewoda w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie obowiązującego od dnia 1 stycznia 2008 roku art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji rządowej (Dz. U. z 2005 roku, Nr 175, poz. 1462), według którego obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (w miejsce wojewody - sejmik województwa) oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia. Wobec powyższego, zgodnie z treścią § 32 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 908), uprzedni akt zachował moc obowiązującą, zaś organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Natomiast w zakresie uregulowanym w § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku dotyczącym zmiany formy aktu należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej, albowiem z art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej wynika, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

W dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku, według art. 135 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko było określone w art. 51 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy i zakres ten nie został zmieniony ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z treścią art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska obowiązującego od dnia 15 listopada 2008 roku, sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił art. 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska również do dnia 15 listopada 2008 roku Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1

i 2 ustawy prawo ochrony środowiska w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu. Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, póź. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 1 rozporządzenia określało ono: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany; 3) przypadki, w jakich zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko; 4) szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zgodnie zaś z § 2 ust. 1 pkt 28 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały lotniska o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w paragrafie 2 pkt 28 lub lądowiska helikopterów. Ustawa z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 144 ust. 9 uchyliła w tytule I ustawy prawo ochrony środowiska cały dział V i VI, a więc też art. 51, ale równocześnie w art. 173 ust. 1 wskazała, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy prawo ochrony środowiska, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku. Zgodnie z treścią art. 173 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 pkt 2 mniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony. Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku, a w ust. 2 art. 173 doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, póź. 1397), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2010 roku. Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych.

Sąd nie podzielił poglądu strony powodowej, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...)z 2007 r. przestało obowiązywać z dniem 29 września 2009 r. z uwagi na desuetudo. Powód nie wykazał, aby organy państwa przestały w sposób trwały

(kilkuletni) i powszechny stosować powyższy akt prawny, zaś przedstawione przez powoda wraz z pismem z dnia 21 maja 2015 r. dokumenty świadczą jedynie o tym, iż niektóre organy administracyjne oraz sądy administracyjne dokonały błędnej oceny prawnej zaistniałego stanu rzeczy.

Zdaniem Sądu termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia. Jednocześnie brak jest podstaw do uwzględnienia podniesienia zarzutu upływu terminu zawitego za nadużycie prawa podmiotowego.

Nieruchomość powoda została objęta ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia Wojewody (...) nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Ograniczenia stanowiące podstawę roszczeń powoda w związku ze spadkiem wartości stanowiącej przedmiot sprawy nieruchomości, jeśli zatem już powstały, to miało to miejsce w chwili wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...), tj. w dniu 24 sierpnia 2007 r., nie zaś z chwilą wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku.

W związku zatem z faktem, że nieruchomość powoda była w całości położona w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 roku, termin do zgłaszania ewentualnych roszczeń, o których mowa w art. 129 ust 1 – 3 ustawy prawo ochrony środowiska upłynął dla powoda w dniu 25 sierpnia 2009 r., tj. z upływem 2 lat od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia. Roszczenia odszkodowawcze powoda Sąd uznał za bezpodstawne również z uwagi na fakt, że dla nieruchomości powoda wejście w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie skutkuje żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 roku. Użyte przez ustawodawcę w art. 129 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska określenia „dotychczasowy sposób” i „dotychczasowe przeznaczenie” prowadzą do wniosku, że dla ustalenia istnienia potencjalnej szkody istotny jest stan rzeczy istniejący w dacie wejścia w życie aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Zmiana stref w obszarze ograniczonego użytkowania była korzystna dla powoda, albowiem z analizy ograniczeń obowiązujących w strefie (...)obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku i w strefie (...) obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 roku wynika, że pewne ograniczenia które istniały w strefie (...)obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku, takie jak zakaz przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia nr (...)) zostały w uchwale z 20 czerwca 2011 roku zniesione w całym obszarze ograniczonego użytkowania, z wyjątkiem strefy (...).

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie nie wykazało, że funkcjonowanie przedsiębiorstwa pozwanego spowodowało jakiegokolwiek inne ujemne zjawiska niż te które pozostawały w związku z treścią ograniczeń wprowadzonych aktem prawa miejscowego w postaci rozporządzenia Wojewody (...) nr (...)z 2007 r. i uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 2011 roku, zatem oddaleniu podlegało również powództwo oparte o treść art. 435 k.c. W ocenie Sądu powód nie udowodnił, aby pozwany naruszył dobra osobiste powoda w postaci zdrowia, życia, prawa do odpoczynku i nietykalności mieszkania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz.490).

Apelację od powyższego wyroku w całości wniósł powód, zaskarżając ponadto w całości postanowienie z dnia 12 października 2015 roku o oddaleniu złożonych przez niego wniosków dowodowych.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi błędne zastosowanie art.129 ust.2 oraz art.129 ust.4 ustawy Prawo ochrony środowiska poprzez przyjęcie, że powód nie poniósł szkody w związku z wejściem w życie uchwały nr (...), a wystąpienie z roszczeniem w terminie dwóch lat od jej wejścia w życie nie otwiera terminu do ustalenia wysokości szkody. Zdaniem powoda odniesienie się przez Sąd I instancji do uprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania było

błędne, bowiem rozporządzenie nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 roku utraciło moc na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku, a kwestia powszechnego zaprzestania jego stosowania z dniem 15 listopada 2008 roku znajduje potwierdzenie w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 września 2009 roku (sygn. II OSK 502/09) i innych przywołanych w apelacji pismach urzędowych.

Ponadto w apelacji zarzucono naruszenie art.435 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności na jego podstawie, gdyż art.129 i następane ustawy Prawo ochrony środowiska wyłącza odpowiedzialność pozwanego na zasadzie art.435 k.c. w zw. z art.322 ustawy Prawo ochrony środowiska, w sytuacji gdy pozwany przekracza ustanowione dla obszaru ograniczonego użytkowania standardy jakości środowiska w zakresie hałasu.

Powód wskazał również na naruszenie art.286 k.p.c. w zw. z art.278 k.p.c. poprzez niezasięgnięcie dodatkowej opinii biegłych z dziedziny szacowania nieruchomości, którzy sporządzali opinię w niniejszej sprawie, na okoliczność określenia wysokości szkody powstałej w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości w wyniku wejścia w życie uchwały nr (...) i niedotrzymywaniem przez lotnisko standardów w zakresie hałasu. Powód wniósł o sporządzenie przez biegłego T. G. opinii uzupełniającej, w której odniesie się do zastrzeżeń strony powodowej.

Zdaniem powoda uzasadnienie wyroku jest niepełne, gdyż nie odnosi się do wszystkich dowodów zaoferowanych przez powoda, w tym zastrzeżeń do opinii biegłego T. G., czym narusza art.328§2 k.p.c.

Powód podniósł, że Sąd niezasadnie pominął opinię biegłej K. D., a uznał za przydatną opinię biegłego T. G., który zastosował niewłaściwą metodologię i błędnie dokonał porównania ograniczeń do obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku. Nierozpoznanie zastrzeżeń powoda do opinii biegłego T. G. skutkowało jego zdaniem naruszeniem art.286 k.p.c. i art.227 k.p.c., przy założeniu możliwości wzrostu wartości nieruchomości z uwagi na inne czynniki przy przyjęciu trendu czasowego.

Zdaniem powoda powyższe uchybienia spowodowały nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy w oparciu o art.129-136 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz art.435 k.c. poprzez niezasadne oddalenie wniosków dowodowych i brak przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Powód wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty żądanej pozwem wraz z odsetkami i kosztami procesu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a ponadto zmianę zaskarżonego postanowienia dowodowego i przeprowadzenie wszystkich dowodów zawnioskowanych przez powoda.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym oraz dopuszczenie dowodów z dokumentów dołączonych do apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne oraz aprobuje dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną zgromadzonych dowodów. Podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego i procesowego są nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował art.129 ust.2 i ust.4 ustawy Prawo ochrony środowiska poprzez przyjęcie, że powód nie poniósł szkody w związku z wejściem w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, a na wprowadzenie ograniczeń związanych z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania mógł się powoływać w okresie dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia nr (...)Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku.

Sąd Okręgowy trafnie uznał, że rozporządzenie nr (...)Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz. Urz. Województwa (...) z 2007 r., Nr 156, poz.4276) nie utraciło mocy z dniem 1 stycznia 2008 roku na skutek nowelizacji art.135 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001

roku Prawo ochrony środowiska dokonanej ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji rządowej ani z dniem 15 listopada 2008 roku wobec zmian wprowadzonych ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz. Urz. Województwa (...) z 2011 r., Nr 128, poz.4086).

W zakresie braku utraty mocy obowiązującej rozporządzenia nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 roku do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Okręgowego i zawartą w uzasadnieniu wyroku argumentację odwołującą się do treści przepisów art.129 ust.2 i 4, art.135 ust.1 i 2, art.51 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz.672), art.19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji rządowej (Dz. U. z 2005r., Nr 175, poz.1462), art.173 ust.1 i 2 ustawy dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz.1227 ze zm.), §1, §2 ust.1 pkt 28, §3 ust.1 pkt 55 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz.2573), §2 ust.1 pkt 30 i §3 ust.1 pkt 59 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz.1397) oraz §32 ust.2 i 3 w zw. z § 143 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej” (Dz. U. Nr 908). Potwierdzeniem utrwalonej w tej kwestii linii orzeczniczej jest uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 roku (sygn. akt III CZP 62/16) i uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 roku (sygn. akt III CZP 34/15).

Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że nie doszło do powszechnego zaprzestania obowiązywania rozporządzenia nr (...)z 7 sierpnia 2007 roku, wobec braku przesłanki długotrwałości i powszechności desuetudo (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 roku, sygn. akt III CZP 62/16).

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2015 roku (sygn. akt II CSK 720/14), zgodnie z którym termin wyznaczony do zgłoszenia roszczeń określonych w art.129 ust.1-3 ustawy Prawo ochrony środowiska obowiązanemu do ich realizacji jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia. Wobec powyższego zasadnie uznał Sąd Okręgowy, że roszczenie powoda wywiedzione z art.129 ust.2 ustawy Prawo ochrony środowiska wygasło na skutek upływu dwuletniego terminu zawitego określonego w art.129 ust.4 tej ustawy do zgłoszenia pozwanemu roszczenia odszkodowawczego, biegnącego od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr (...)Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku oraz że brak jest podstaw do uznania podniesienia zarzutu wygaśnięcia prawa za nadużycie prawa podmiotowego. Termin zawity jest brany przez sąd pod uwagę z urzędu. Wobec wygaśnięcia prawa, brak jest podstaw do zastosowania art.5 k.c. Powód nie wykazał przy tym, że interesował się utratą mocy obowiązującej rozporządzenia nr (...)i sugerował się przy kierowaniu roszczeń odszkodowawczych interpretacją kwestii jego obowiązywania przez organy administracji.

Skoro w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku na nieruchomości powoda obowiązywały już ograniczenia wynikające z rozporządzenia nr (...)Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku, roszczenie odszkodowawcze z tytułu wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania w 2011 roku nie zasługuje na uwzględnienie. Przyjęcie, że każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania skutkuje rozpoczęciem od nowa biegu terminu do zgłoszenia roszczeń odszkodowawczych, niezależnie od tego, czy dotyczy faktycznie konkretnej nieruchomości, byłaby sprzeczna z założeniem wprowadzenia terminu zawitego, jakim jest między innymi szybkość wywiązywania się z zobowiązań umożliwiająca prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Odszkodowanie służy za konkretną szkodę powstałą w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, pozostającą w związku przyczynowym z wprowadzeniem aktu prawa miejscowego ustanawiającego takie ograniczenia. Szkoła taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub przedłuża na kolejny okres ograniczenia wprowadzone na określony

czas. Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie jak poprzednio obowiązujący (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 roku, sygn. akt IV CSK 28/12). Właściciel nieruchomości występując z roszczeniem z art.129 ust.2 ustawy Prawo ochrony środowiska w okresie dwóch lat od wejścia w życie uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku może domagać się naprawienia szkody spowodowanej ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości wynikającym wyłącznie z tej uchwały (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2017 roku, III CZP 114/15). Oznacza to konieczność badania zmiany w zakresie ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powstałej w związku z wprowadzeniem nowego aktu prawa miejscowego. Skoro uchwała z dnia 20 czerwca 2011 roku utrzymała ograniczenia w stosunku do nieruchomości powoda na poziomie niższym niż dotychczasowy, brak jest podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności. Powód nie wykazał wpływu ograniczeń wynikających z uchwały nr (...) na nieruchomość, której jest współwłaścicielem. Uprzednio na terenie jej położenia dopuszczano zmianę sposobu użytkowania budynków na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. Rozporządzenie nr (...)z 7 sierpnia 2007 roku, tworząc obszar ograniczonego użytkowania głównie z uwagi na występowanie na terenach sąsiadujących z lotniskiem przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, nie określało limitu hałasu. Uchwała nr (...)nie wprowadza ograniczeń dźwięku, tylko dzieli na strefy w zależności od poziomu hałasu. Miarodajny poziom dźwięku oznacza hałas przewidywalny, a pomiary będące podstawą wytyczenia obszaru ograniczonego użytkowania mają charakter uśredniony względem czasu. Biegły T. wskazał, że przekroczenie norm hałasu na nieruchomości powoda miało miejsce również przed rokiem 2011. Z opinii biegłego T. G. wynika, że liczba lotów nie uległa zwiększeniu, a ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku nie spowodowało zmniejszenia wartości nieruchomości powoda. Nieruchomość powoda o powierzchni 6866 m⁽²⁾ jest niezabudowana, za wyjątkiem fragmentu garażu przylegającego do budynku posadowionego na sąsiedniej działce. W jej najbliższym otoczeniu dominuje zabudowa magazynowo – usługowa oraz wolnostojąca jednorodzinna z zapleczem w postaci budynków gospodarczych i garaży, w sąsiedztwie znajduje się centrum handlowe, droga wojewódzka i linia kolejowa, przedszkole i szkoły. Nieruchomość jest atrakcyjna pod względem prowadzenia działalności gospodarczej. Przeznaczenie działki ma charakter komercyjny, wobec czego czynnikami istotnymi są jej ekspozycja i skomunikowanie, a nie hałas. Nieruchomości położone w pobliżu (...) osiągają jedne z najwyższych cen ze względu na dogodne położenie u zbiegu tras i koncentrację zabudowy tego typu. Według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy M. uchwalonego w dniu 28 marca 2011 roku nieruchomość powoda znajduje się na terenach usługowo – handlowo – produkcyjnych o dużej aktywności gospodarczej oraz terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Podstawowy kierunek przeznaczenia to infrastruktura hotelowo-gastronomiczna, obiekty biurowo-administracyjne, urzędnia i obiekty infrastruktury technicznej, drogi, parkingi i garaże, a zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna to dopuszczalny zakres zmian przeznaczenia. Uchwalony przez Radę Gminy w dniu 30 września 2014 roku plan zagospodarowania przestrzennego Gminy M. lokalizuje nieruchomość powoda w obszarze terenów usług, obiektów produkcyjnych, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Uchwała nr (...) nie wyklucza korzystania z nieruchomości w sposób zgodny z aktem planistycznym, wobec czego wskazane w niej ograniczenia są bezprzedmiotowe. Powyższe względy przemawiają za uznaniem poprawności odniesienia się przez biegłego T. G. do ograniczeń obowiązujących przed wejściem w życie uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku i przyjęcia do porównania z nieruchomością powoda innych nieruchomości o podobnym charakterze położonych na terenie obszaru ograniczonego użytkowania, a nie poza nim.

Sąd Okręgowy zasadnie nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa również w oparciu o treść art.435 k.c. Odszkodowanie na podstawie art.129 ust.2 ustawy Prawo ochrony środowiska należy się w związku z ograniczeniem korzystania z nieruchomości, którym jest już samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, powodujące obniżenie wartości nieruchomości będące następstwem ograniczeń przewidzianych w (...), w tym przejawiające się w konieczności znoszenia dopuszczalnych na tym obszarze podwyższonych normatywnie immisji hałasu bez możliwości żądania ich zaniechania (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 listopada 2016 roku, sygn. akt II CSK 113/16). Utrata przez powoda możliwości dochodzenia roszczenia o zaprzestanie negatywnego oddziaływania na nieruchomość

nie stwarza zatem dla powoda podstawy do żądania odszkodowania na podstawie art.435 k.c. Powód nie wykazał, że funkcjonowanie przedsiębiorstwa pozwanego spowodowało inne ujemne zjawiska od pozostających w związku z treścią ograniczeń wprowadzonych rozporządzeniem nr (...)z 2007 roku. Z opinii biegłej K. D. wynika, że jedynym negatywnym następstwem sąsiedztwa portu lotniczego jest emisja hałasu, rekompensowana na podstawie art.129 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art.286 k.p.c. w zw. z art.278 k.p.c. poprzez niezasięgnięcie dodatkowej opinii biegłych z dziedziny szacowania nieruchomości, którzy sporządzali opinię w niniejszej sprawie, na okoliczność określenia wysokości szkody powstałej w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości w wyniku wejścia w życie uchwały nr (...) i niedotrzymywaniem przez lotnisko standardów w zakresie hałasu. Przeprowadzenie powyższego dowodu nie przyczyniłoby się do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro istotą dowodzenia było porównanie ograniczeń powstałych przed wejściem w życie uchwały nr (...) roku i istniejących po tej dacie. Wobec braku związku przyczynowego między zdarzeniem wywołującym szkodę a szkodą, dopuszczenie tego dowodu prowadziłoby jedynie do przedłużenia postępowania. Ponadto z niekwestionowanej przez powoda opinii biegłej D. wynika brak wpływu trendu czasowego na wartość nieruchomości. W zastrzeżeniach do opinii biegłego T. G. powód nie zgłaszał wniosku o uzupełnienie opinii na piśmie bądź ustnie, a wniosek o sporządzenie opinii uzupełniającej zgłoszony w apelacji podlega pominięciu na podstawie art.381 k.p.c.

Postanowienie z dnia 12 października 2015 roku oddalające wnioski dowodowe powoda jest zasadne. Złożona do akt opinia prywatna B. R. na okoliczność ustalenia, że ograniczenia z obszaru wprowadzonego w 2007 roku przestały obowiązywać najpóźniej w 2009 roku, nie posiada waloru opinii biegłego i może stanowić jedynie pogląd prawny powoda.

Uzasadnienie wyroku nie narusza art.328§2 k.p.c. poprzez brak odniesienia się do zastrzeżeń powoda do opinii biegłego T. G.. Zgodnie z przytoczonym przepisem, uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera niezbędne elementy wymienione w art.328§2 k.p.c. Sąd wyjaśnił, z jakich dowodów wywodzi bezzasadność roszczenia oraz przyczyny, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.

Sąd Okręgowy zasadnie uznał za przydatną opinię biegłego T. G.. Powód nie zdołał wykazać, że biegły T. G. zastosował niewłaściwą metodologię, natomiast porównanie przez biegłego ograniczeń do obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku było w pełni uzasadnione. Sąd trafnie pominął przy dokonywaniu ustaleń faktycznych w zakresie zmiany wartości nieruchomości opinię biegłej K. D., która nie uwzględniła faktu uprzedniego ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania na działce powoda już w 2007 roku.

Zarzut nierozpoznania przez Sąd istoty sprawy poprzez brak przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości jest nieuzasadniony. Sąd Okręgowy przeprowadził szereg dowodów i poczynił rozważania prawne w oparciu o treść art.129-136 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz art.435 k.c.

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku na podstawie art.385 k.p.c.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej postanowiono w punkcie II wyroku, stosownie do treści art.391§1 k.p.c. w zw. z art.98§1 k.p.c. w zw. z §6 pkt 6 i §13 pkt 1 ppkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.